

child support agency

Part of the Department for Work and Pensions

An introduction to
child maintenance and
the Child Support Agency

ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦਾ ਖਰਚਾ ਅਤੇ
ਚਾਈਲਡ ਸੱਪੋਰਟ ਏਜੰਸੀ:
ਇੱਕ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

About this document

This document is a summary of:

- the child maintenance system in Great Britain (not including Northern Ireland), and
- the role the Child Support Agency (CSA) has in managing this system.

This document is only an introduction. It does not tell you about the system in detail and does not cover all circumstances. If you need more information about your own case, you should get advice from us (the CSA) or from experienced advisers. You can find information about advisers who can help you on page 16.

This document only gives information about cases where child maintenance will be worked out using the scheme that started on 3 March 2003. We call this the current scheme. We use different rules for working out child maintenance on cases set up before this date. For more information, visit www.csa.gov.uk.

ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਾਰੇ

ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੇਠਲਿਆਂ ਦਾ ਸਾਰ ਹੈ:

- ਗ੍ਰੇਟ ਬ੍ਰਿਟੇਨ (ਨਾਰਦਰਨ ਆਇਰਲੈਂਡ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ, ਅਤੇ
- ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਪਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚਾਈਲਡ ਸਪੋਰਟ ਏਜੰਸੀ (CSA) ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ।

ਇਹ ਪੁਸਤਿਕਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਪੂਰਾ ਵੇਰਵਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ (CSA ਕੋਲੋਂ) ਜਾਂ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਕੋਲੋਂ ਸਲਾਹ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਫਾ 16 'ਤੇ ਮਿਲ ਜਾਏਗੀ।

ਇਹ ਪੁਸਤਿਕਾ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦਾ ਖਰਚਾ 3 ਮਾਰਚ 2003 ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸਕੀਮ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਸਕੀਮ ਆਖਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚਾਲੂ ਹੋਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦਾ ਖਰਚਾ ਕੱਢਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਦੂਜੇ ਨੇਮਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਵੈਬਸਾਈਟ www.csa.gov.uk ਵੇਖੋ।

ਜਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ Contents

What is child maintenance?
Who are you and why are you contacting me?
Who can apply for child maintenance?
How do you work out child maintenance?
How long does it take to set up child maintenance?
How do I receive child maintenance if I am the parent with care?
How do non-resident parents pay child maintenance?
What happens if the non-resident parent doesn't pay?
What happens if someone denies that they are the parent?
What other information is available about child maintenance?
What support is available in my own language?

Contents

3	ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦਾ ਖਰਚਾ ਕੀ ਹੈ?	3
3	ਤੁਸੀਂ ਕੌਣ ਹੋ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਕਿਉਂ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ?	3
5	ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਕੌਣ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ?	5
6	ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦਾ ਖਰਚਾ ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਕੱਢਦੇ ਹੋ?	6
8	ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਪਰਬੰਧ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਲਗਦਾ ਹੈ?	8
10	ਜੇ ਮੈਂ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਤਾ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਰਕਮ ਕਿਵੇਂ ਮਿਲੇਗੀ?	10
11	ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦਾ ਖਰਚਾ ਕਿਵੇਂ ਦੇਂਦੇ ਹਨ?	11
12	ਜੇ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਪੈਸੇ ਨਾ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?	12
13	ਜੇ ਕੋਈ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰੇ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?	13
14	ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੇ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਕਿਹੜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ?	14
16	What support is available in my own language?	16

What is child maintenance?

Child maintenance is money paid when parents live apart, and the child normally lives with only one of their parents, or with neither of them. It is paid to help pay for their child's everyday living costs.

The parent who the child does not normally live with (known as 'the non-resident parent') is responsible for paying child maintenance to the parent or other person (such as a grandparent or a guardian) the child normally lives with (known as 'the parent with care').

Who are you and why are you contacting me?

We are a government agency. We are part of the Department for Work and Pensions (DWP). Our role is to make sure that parents who live apart from their children contribute financially to their upkeep by paying child maintenance.

If we contact you, it will usually be for one of these five reasons.

- 1 You have applied for child maintenance.
- 2 You are the parent the child normally lives with (the parent with care) and you or your partner have applied for Income Support or income-based Jobseeker's Allowance.
- 3 You have been named by a parent with care as the other parent of a child.
- 4 You are an employer and one of your employees has been named by a parent with care as the other parent of a child.
- 5 You have a child living in Scotland who is between 12 and 19 years old, and they have applied to us for maintenance.

ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦਾ ਖਰਚਾ ਕੀ ਹੈ?

ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦਾ ਖਰਚਾ (ਚਾਈਲਡ ਮੇਨਟੇਨੈਂਸ) ਉਸ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਹੈ ਜਦੋਂ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਵੱਖ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਬੱਚਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕੋਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਦੋਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਵੀ ਨਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਰਕਮ ਬੱਚੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨਿਰਬਾਹ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਜੋ ਬੱਚੇ ਦੇ ਨਾਲ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ (ਜਿਸ ਨੂੰ "ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ" ਆਖਦੇ ਹਨ) ਉਹ ਇਸ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰਕਮ ਉਸ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ (ਦਾਦਾ/ਦਾਦੀ/ਨਾਨਾ/ਨਾਨੀ ਜਾਂ ਗਾਰਡੀਅਨ) ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਬੱਚਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ (ਜਿਸ ਨੂੰ "ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਤਾ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ" ਆਖਦੇ ਹਨ)।

ਤੁਸੀਂ ਕੌਣ ਹੋ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਕਿਉਂ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ?

ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਫਾਰ ਵਰਕ ਐਂਡ ਪੈਨਸ਼ਨਜ਼ (DWP) ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹਾਂ। ਸਾਡਾ ਕੰਮ ਇਹ ਪੱਕਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਵੱਖ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਣ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਠਲੇ ਪੰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਹੋਵੇਗਾ:

- 1 ਤੁਸੀਂ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।
- 2 ਤੁਸੀਂ ਬੱਚੇ ਦੇ ਉਹ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਹੋ ਜਿਸ ਕੋਲ ਬੱਚਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ (ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਤਾ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ) ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਜਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਰਟਨਰ ਨੇ "ਇਨਕਮ ਸੱਪੋਰਟ" (ਆਮਦਨੀ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ) ਜਾਂ "ਜੋਬਸੀਕਰਜ਼ ਅਲਾਊਂਸ" (ਨੌਕਰੀ ਲੱਭਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਭੱਤਾ) ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।
- 3 ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਤਾ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਨੇ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਿਤਾ/ਮਾਤਾ ਹੋ।
- 4 ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਨੌਕਰੀਦਾਰ ਹੋ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਤਾ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਨੇ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਉਸਦੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਪਿਤਾ/ਮਾਤਾ ਹੈ।
- 5 ਤੁਹਾਡਾ ਕੋਈ ਬੱਚਾ, ਜਿਸਦੀ ਉਮਰ 12 ਅਤੇ 19 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ, ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਸਾਨੂੰ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

If we contact you for any of the reasons shown above, we will phone you or send you a letter explaining why we are contacting you and what we need you to do.

You may have heard that the Government plans to replace us with a new organisation which deals with child maintenance differently. You can find out more about these plans on our website at **www.csa.gov.uk**. In the meantime, we will continue to help parents who live apart to sort out arrangements for child maintenance.

ਜੇ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉੱਪਰਲੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰਾਂਗੇ ਜਾਂ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖਾਂਗੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਲਿਖਾਂਗੇ ਅਤੇ ਦੱਸਾਂਗੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਾਇਦ ਸੁਣਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸਾਡੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਖਰੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਏਗੀ। ਇਹਨਾਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਡੀ ਵੈਬਸਾਈਟ **www.csa.gov.uk** 'ਤੇ ਮਿਲੇਗੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਸੀਂ ਵੱਖ ਰਹਿ ਰਹੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਾਂਗੇ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਪਰਬੰਧ ਕਰਦੇ ਰਹਾਂਗੇ।

Who can apply for child maintenance?

There are three main circumstances in which people can apply for child maintenance, or are treated as applying for child maintenance.

- 1 If you are a parent with care or a non-resident parent, you can apply to us at any time to ask us to work out child maintenance and arrange for it to be paid.
- 2 You can also apply to us if you are a child in Scotland who is over 12 but under 19 years old and in full-time education (up to Higher standard). For more information, read our leaflet 'How do I apply for child maintenance? For children living in Scotland' (CSL309).
- 3 If you are a parent with care and you, or your partner, claim Income Support or income-based Jobseeker's Allowance, a Jobcentre Plus adviser will also discuss how you can apply for child maintenance. They will explain what information you need to give to help them find out more about your application for child maintenance, and they will then pass the details on to us. We will then contact the parent the child does not normally live with (the non-resident parent) to arrange for them to pay child maintenance.

If you are a parent with care receiving Income Support or income-based Jobseeker's Allowance and you believe that applying for child maintenance could harm or distress you or your children, you can ask us not to contact the other parent. This is called 'opting out'. In these circumstances, you must tell us why you want to opt out. If you cannot give us a good reason, but still don't want us to contact the non-resident parent, Jobcentre Plus can reduce the amount of benefit you get.

ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਕੌਣ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਤਿੰਨ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਲੋਕ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੇ ਸਮਝੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

- 1 ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਤਾ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸਾਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਰਕਮ ਕੱਢਣ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਪਰਬੰਧ ਕਰਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ।
- 2 ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਵੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਵਿੱਚ 12 ਅਤੇ 19 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹੋ ਅਤੇ ਫੁਲ-ਟਾਈਮ ਪੜ੍ਹਾਈ (ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ) ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸਾਡਾ ਲੀਫਲੈਟ 'How do I apply for child maintenance? For children living in Scotland' (ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦਾ ਖਰਚੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਕਿਵੇਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ? ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ) (CSL309) ਪੜ੍ਹੋ।
- 3 ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਤਾ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਹੋ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ, ਜਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਪਾਰਟਨਰ, 'ਇਨਕਮ ਸੱਪੋਰਟ' ਜਾਂ ਆਮਦਨੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਜੋਬਸੀਕਰਜ਼ ਅਲਾਊਂਸ (ਨੌਕਰੀ ਲੱਭਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਭੱਤਾ) ਕਲੇਮ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ 'ਜੋਬਸੈਂਟਰ ਪਲੱਸ' ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਅਰਜ਼ੀ ਕਿਵੇਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਇਸ ਖਰਚੇ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਤਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਅਤੇ ਫੇਰ ਉਹ ਸਾਰਾ ਵੇਰਵਾ ਸਾਨੂੰ ਭੇਜ ਦੇਣਗੇ। ਫੇਰ ਅਸੀਂ ਬੱਚੇ ਦੇ ਉਸ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕਰਾਂਗੇ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ (ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ) ਤਾਂ ਜੋ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਪਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਤਾ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਹੋ ਜਿਸਨੂੰ ਇਨਕਮ ਸੱਪੋਰਟ ਜਾਂ ਆਮਦਨੀ ਅਧਾਰਤ 'ਜੋਬਸੀਕਰਜ਼ ਅਲਾਊਂਸ' ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਜਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਬੱਚਾ ਬਿਪਦਾ ਵਿੱਚ ਪੈ ਸਕਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਦੂਜੇ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਨਾ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਨੂੰ "ਬਾਹਰ ਹੋਣਾ" ਆਖਦੇ ਹਨ। ਅਜੇਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਦੱਸਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਬਾਹਰ ਕਿਉਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਉੱਚਿਤ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਫੇਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਜੋਬਸੈਂਟਰ ਪਲੱਸ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਬੈਨਿਫਿਟ ਦੀ ਰਕਮ ਘੱਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

How do you work out child maintenance?

We work out child maintenance by applying one of four rates to the non-resident parent's income. Income is earnings, money from an occupational or personal pension, and tax credits. We use the amount of income left over after things like income tax, National Insurance and any money paid into a pension scheme have been taken off. The four rates we apply to the non-resident parent's income are as follows:

- **basic rate** (if they have an income of £200 a week or more)
- **reduced rate** (if they have an income of more than £100 but less than £200 a week)
- **flat rate** (if they have an income of between £5 and £100 a week)
- **nil rate** (if they have an income of less than £5 a week).

For more information on these rates and how much they mean you would have to pay or you would get, read our leaflet 'How is child maintenance worked out?' (CSL303) or go to our website www.csa.gov.uk.

Can you adjust the child maintenance?

As well as these four rates, we can adjust the child maintenance based on:

- the number of other children living with the non-resident parent, who they or their partner get Child Benefit for (a regular payment made to anyone bringing up children)
- the number of children the non-resident parent needs to pay child maintenance for, and

ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦਾ ਖਰਚਾ ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਕੱਢਦੇ ਹੋ?

ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਉੱਪਰ ਚਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦਰ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਆਮਦਨੀ ਵਿੱਚ ਕਮਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ, ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਾਇਕ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬੀਮੇ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਰਕਮ ਆਦਿ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਬਚਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਚਾਰ ਦਰਾਂ ਦੀ ਅਸੀਂ ਵਰਤੋਂ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਉੱਪਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਹਨ:

- **ਮੂਲ ਦਰ** (ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਹਫਤੇ ਵਿੱਚ £200 ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ)
- **ਘਟੀ ਹੋਈ ਦਰ** (ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਹਫਤੇ ਵਿੱਚ £100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਰ £200 ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ)
- **ਉੱਕੀ-ਪੁੱਕੀ ਦਰ** ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਹਫਤੇ ਵਿੱਚ £5 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਰ £100 ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ)
- **ਸਿਫਰ ਦਰ** (ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਹਫਤੇ ਵਿੱਚ £5 ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ)।

ਇਹਨਾਂ ਦਰਾਂ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਣਨ ਲਈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਪੈਸੇ ਦੇਣੇ ਪੈਣਗੇ ਜਾਂ ਮਿਲਣਗੇ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਸਾਡਾ ਲੀਫਲੇਟ 'How is child maintenance worked out?' (ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦਾ ਖਰਚਾ ਕਿਵੇਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?) (CSL303) ਪੜ੍ਹੋ ਜਾਂ ਸਾਡੀ ਵੈਬਸਾਈਟ www.csa.gov.uk ਵੇਖੋ।

ਕੀ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਸੁਮੇਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਇਹਨਾਂ ਚਾਰ ਦਰਾਂ ਦੇ ਇਲਾਵਾਂ ਅਸੀਂ ਹੇਠਲੇ ਅਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ:

- ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਦੂਜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਪਾਰਟਨਰ ਨੂੰ ਚਾਈਲਡ ਬੈਨਿਫਿਟ (ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨੇਮ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ) ਮਿਲਦਾ ਹੋਵੇ
- ਉਹਨਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦਾ ਖਰਚਾ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ

- whether the child stays with the non-resident parent at least one night each week.

What other things can you take account of?

In some situations, either the non-resident parent or the parent with care can ask us to take account of other factors when we work out child maintenance.

Other factors can be things like:

- having to care for a disabled child
- having particularly high travel costs to see a child or children
- changes in a non-resident parent's income if they can control the amount they get paid, or
- if a non-resident parent seems to have a way of life associated with someone whose income is much higher than the income we used to work out child maintenance.

- ਬੱਚਾ ਆਪਣੇ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਹਫਤੇ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਰਾਤ ਬਿਤਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਹੋਰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹੋ?

ਕੁਝ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਤਾ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਸਾਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦਾ ਖਰਚਾ ਕੱਢਣ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਆਖ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਅਜੇਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ:

- ਅਸਮਰੱਥਾ-ਪੀੜਤ ਬੱਚੇ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨਾ
- ਬੱਚੇ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਜਾਣ ਲਈ ਸਫਰ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਖਰਚਾ ਕਰਨਾ
- ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਹੋਣਾ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਘੱਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ
- ਜੇ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਦੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਢੰਗ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਆਮਦਨੀ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦਾ ਖਰਚਾ ਕੱਢਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਆਮਦਨੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ।

How long does it take to set up child maintenance?

Our aim is always to get child maintenance payments arranged as soon as possible from the date you apply. While we are gathering all the information we need to work out how much child maintenance must be paid each week, it is a good idea for the non-resident parent to support their children by paying child maintenance to the parent with care. This will also help them to avoid building up arrears.

The non-resident parent must pay from the date we tell them that we have received an application from the parent with care. If the non-resident parent makes payments before we have got all the information we need to work out how much child maintenance must be paid each week, you should both keep a record of any payments that are made or received.

If there is proof that the non-resident has made these payments, we can take them away from the amount of child maintenance that the non-resident parent owes.

You can visit www.csa.gov.uk for more information on how we work out child maintenance and for our online child maintenance calculator. We will not keep any information you provide when you use our online calculator. You should keep a record of any payments you have made or received.

Once we have all the information we need, we will work out child maintenance as soon as possible, usually within 12 weeks.

ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾਂ ਸਮਾਂ ਲਗਦਾ ਹੈ?

ਸਾਡਾ ਉੱਦੇਸ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੁਹਾਡੀ ਅਰਜ਼ੀ ਮਿਲਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜਦੋਂ ਤੀਕਰ ਅਸੀਂ ਹਰ ਹਫਤੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਕੱਢ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ ਜੇ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਿਰਬਾਹ ਲਈ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਤਾ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਪੈਸਾ ਦੇਂਦਾ ਰਹੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕਠੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ।

ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਲਈ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਾਂਗੇ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਤਾ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਕੋਲੋਂ ਅਰਜ਼ੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਜੇ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਉਸ ਦੌਰਾਨ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤਕ ਅਸੀਂ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦਾ ਖਰਚਾ ਪੂਰੀ ਹਫਤਾ ਕੱਢਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇੱਕਠੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਉਸ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂ ਲਈ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੋਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਰਕਮਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਦੇਣਦਾਰ ਰਕਮ ਵਿੱਚੋਂ ਘਟਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਰਕਮ ਕੱਢਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਬਾਰੇ ਵਾਧੂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ, ਅਤੇ ਇਹ ਰਕਮ ਕੱਢਣ ਵਾਲੇ ਸਾਡੇ ਔਨਲਾਈਨ ਕੈਲਕੁਲੇਟਰ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੀ ਵੈਬਸਾਈਟ www.csa.gov.uk ਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਔਨਲਾਈਨ ਕੈਲਕੁਲੇਟਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋਗੇ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਦਿੱਤੀ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਰੱਖਾਂਗੇ। ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਵੀ ਰਕਮਾਂ ਲੈਂਦੇ ਜਾਂ ਦੇਂਦੇ ਹੋ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਜ਼ਰੂਰ ਰੱਖੋ।

ਜਦੋਂ ਸਾਨੂੰ ਪੂਰੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲ ਜਾਏਗੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਰਕਮ ਕੱਢ ਲਵਾਂਗੇ ਅਤੇ ਇਹ ਕੰਮ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ 12 ਹਫਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

However, it may take longer than 12 weeks if the parent with care does not know where the non-resident parent lives. This is because we try to find information from other organisations (such as other parts of the Department for Work and Pensions, specialist agencies for finding where people live, the non-resident parent's employer, HM Revenue & Customs (HMRC), and credit reference agencies).

ਪਰ ਜੇ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਤਾ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਨਾ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਕਿੱਥੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿੱਚ 12 ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਵੀ ਲਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜੇਹਾ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਨੂੰ ਦੂਜੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਫਾਰ ਵਰਕ ਐਂਡ ਪੈਨਸ਼ਨਜ਼, ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਪਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਗ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਦਾ ਨੌਕਰੀਦਾਤਾ, ਐਚ ਐਮ ਰੈਵਿਨਿਊ ਐਂਡ ਕਸਟਮਜ਼ (HMRC), ਅਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਹਵਾਲਾ ਏਜੰਸੀਆਂ) ਕੋਲੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

How do I receive child maintenance if I am the parent with care?

If you are the parent with care, you will normally receive child maintenance direct into your bank, building society or Post Office account. Payments will be made regularly as agreed with the non-resident parent – every week, every fortnight or every month. The non-resident parent will either pay the money straight into your bank account, or will pay us and we will transfer the money to you.

If you want to make or receive payments and you don't have a bank, building society or Post Office account or cannot open one, you can call our national helpline on 08457 133 133 to discuss other ways of paying or receiving your child maintenance.

Will I still receive the same amount of child maintenance if I am the parent with care and I am getting benefits?

If you or your partner are a parent with care and you claim Income Support or income-based Jobseeker's Allowance, you may not receive full child maintenance payments as well as your Income Support or income-based Jobseeker's Allowance. This is because the Government can keep some of the money paid as child maintenance to make up for the money paid as benefits.

The parent with care will receive whatever benefit they're entitled to, plus up to £10 a week of the total child maintenance paid. This amount is known as the child maintenance premium.

ਜੇ ਮੈਂ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਤਾ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਰਕਮ ਕਿਵੇਂ ਮਿਲੇਗੀ?

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਤਾ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਹੋ ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਰਕਮ ਸਿੱਧਾ ਤੁਹਾਡੇ ਬੈਂਕ, ਬਿਲਡਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜਾਂ ਪੋਸਟ ਆਫਿਸ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਾਏਗੀ। ਰਕਮਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਮੁਤਾਬਕ ਨੇਮ ਨਾਲ (ਹਰ ਹਫਤੇ, ਦੋ ਹਫਤੇ ਜਾਂ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ) ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਇਹ ਪੈਸਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਿੱਧਾ ਤੁਹਾਡੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਇਆ ਕਰਣਗੇ ਜਾਂ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਭੇਜਣਗੇ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਪੈਸਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਾਂਗੇ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਪੈਸਾ ਭੇਜਣਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਪਰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਬੈਂਕ, ਬਿਲਡਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜਾਂ ਪੋਸਟ ਆਫਿਸ ਵਿੱਚ ਖਾਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਖੋਲ ਸਕਦੇ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੀ ਕੌਮੀ ਹੈਲਪਲਾਈਨ ਨੂੰ 08457 133 133 'ਤੇ ਫੋਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਭੇਜਣ ਦੇ ਦੂਜੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਜੇ ਮੈਂ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਤਾ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਬੈਨਿਫਿਟ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕੀ ਫੇਰ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਉਹੀ ਰਕਮ ਮਿਲੇਗੀ?

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਜਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਪਾਰਟਨਰ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਤਾ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਹੋ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇਨਕਮ ਸੱਪੋਰਟ ਜਾਂ ਜੋਬਸੀਕਰਜ਼ ਅਲਾਊਂਸ (ਨੌਕਰੀ ਲੱਭਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਭੱਤਾ) ਕਲੇਮ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦਾ ਖਰਚਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਨਕਮ ਸੱਪੋਰਟ ਅਤੇ ਆਮਦਨੀ-ਅਧਾਰਤ ਜੋਬਸੀਕਰਜ਼ ਅਲਾਊਂਸ ਪੂਰਾ ਨਾ ਮਿਲੇ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਪੈਸੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਬੈਨਿਫਿਟ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੇ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਤਾ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਉਹ ਸਾਰਾ ਬੈਨਿਫਿਟ ਮਿਲੇਗਾ ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਲਈ ਮਿਲੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚੋਂ £10 ਫੀ ਹਫਤਾ ਤਕ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਪੈਸਾ ਮਿਲੇਗਾ। ਇਸ ਰਕਮ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਲਈ ਪ੍ਰੀਮਿਅਮ ਆਖਦੇ ਹਨ।

How do non-resident parents pay child maintenance?

Parents can either:

- agree that the non-resident parent will pay the parent with care direct, or
- ask that the non-resident parent makes their payments to us.

If parents agree to make their own arrangements for paying child maintenance they can choose how the non-resident parent will pay the child maintenance. The quickest and easiest way is for the non-resident parent to make a standing order to pay the child maintenance from their bank, building society or Post Office account direct into the parent with care's account.

Or, if the non-resident parent will be making their regular child maintenance payment to us they can pay:

- by direct debit (which is a quick and convenient way of making a payment)
- by asking their employer to agree to take the child maintenance payments direct from your earnings or pension, or
- by standing order

When we get the payment from the non-resident parent, we will take the amount that is due to be paid to the parent with care and pay this into their bank, building society or Post Office account. We aim to pay child maintenance within one week of receiving it.

ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦਾ ਖਰਚਾ ਕਿਵੇਂ ਦੇਂਦੇ ਹਨ?

ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਤਾਂ

- ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਪੈਸਾ ਸਿੱਧਾ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਤਾ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਦੇਣਗੇ, ਜਾਂ
- ਆਖਣ ਕਿ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਸਾਨੂੰ ਕਰੇ।

ਜੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਲਈ ਖੁਦ ਆਪਣਾ ਪਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਚੋਣ ਖੁਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਆਸਾਨ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਸਥਾਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਲਈ ਰਕਮ ਉਸਦੇ ਬੈਂਕ, ਬਿਲਡਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜਾਂ ਪੋਸਟ ਆਫਿਸ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿੱਧੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਤਾ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਚਲੀ ਜਾਵੇ।

ਜਾਂ, ਜੇ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਸਾਨੂੰ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਰਕਮਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਹੇਠਲੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ:

- ਡਾਇਰੈਕਟ ਡੈਬਿਟ ਰਾਹੀਂ (ਜੋ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਆਸਾਨ ਤਰੀਕਾ ਹੈ)
- ਆਪਣੇ ਨੌਕਰੀ ਦਾਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਕਰਵਾਉਣਾ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਰਕਮ ਸਿੱਧਾ ਤੁਹਾਡੀ ਤਨਖਾਹ ਜਾਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਵਿੱਚੋਂ ਕਟ ਲਈ ਜਾਵੇ, ਜਾਂ
- ਸਥਾਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ।

ਜਦੋਂ ਸਾਨੂੰ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਕੋਲੋਂ ਪੈਸੇ ਮਿਲਣਗੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਤਾ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਲਈ ਬਣਦੀ ਵਾਜਬ ਰਕਮ ਕੱਢ ਲਵਾਂਗੇ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਬੈਂਕ, ਬਿਲਡਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜਾਂ ਡਾਕਖਾਨੇ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿਆਂਗੇ। ਸਾਡਾ ਟੀਚਾ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਰਕਮ ਮਿਲਣ ਦੇ ਇੱਕ ਹਫਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

What happens if the non-resident parent doesn't pay?

If a non-resident parent doesn't pay the right amount of child maintenance at the right time, we will take action to get any money owed to a parent with care or the Government.

The action we take depends on the situation, but we might:

- take money direct from a non-resident parent's earnings as an employee, or
- take action through the courts.

We can use more than one action at a time. The action we take will depend on the circumstances of each case.

Taking action through the courts can be expensive and can result in the non-resident parent:

- paying their own legal costs and our legal costs, as well as the child maintenance they owe
- having their driving licence confiscated, or
- even going to prison.

If you are the non-resident parent and you miss a payment or are late making the payment, you can phone us and pay the money you owe by credit card or debit card over the phone. If you do this, we will not need to take action.

ਜੇ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਪੈਸੇ ਨਾ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?

ਜੇ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਲਈ ਸਹੀ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਤਾਂ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਤਾ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਵਲ ਬਣਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਅਸੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਾਂਗੇ।

ਅਸੀਂ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਾਂਗੇ ਇਹ ਹਾਲਤ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ:

– ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਜੋਂ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਤਨਖਾਹ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿੱਧਾ ਪੈਸੇ ਕਟਣਾ, ਜਾਂ

– ਅਦਾਲਤ ਰਾਹੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ।

ਅਸੀਂ ਇੱਕੋ ਵੇਲੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਹਾਲਤ ਉੱਪਰ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਫੀ ਮਹਿੰਗੀ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਲਈ ਹੇਠਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਮੁਮਕਨ ਹਨ:

- ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਖਰਚਾ, ਸਾਡਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਖਰਚਾ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦਾ ਖਰਚਾ ਭਰਨਾ ਪਵੇ
- ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਡਰਾਈਵਰ ਲਾਈਸੈਂਸ ਜ਼ਬਤ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਜਾਂ
- ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵੀ ਜਾਣਾ ਪਵੇ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਹੋ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਜਾਂ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਜਾਂ ਡੈਬਿਟ ਕਾਰਡ ਰਾਹੀਂ ਫੋਨ 'ਤੇ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਅਜੇਹਾ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

What happens if someone denies that they are the parent?

Sometimes, when a parent with care applies for child maintenance, the person they name as the non-resident parent denies they are the parent of the child.

In some circumstances, we can presume they are the parent – for example, if they were named as the parent on the child's birth certificate. If we can presume they are the parent, we carry on working out child maintenance as normal.

If we can't presume the person is the parent, we will investigate and possibly ask both adults and the child to take a DNA test. This test will tell if either of the adults taking the test is not the child's parent.

If the person named as the non-resident parent refuses to take a DNA test, we can presume that they are the child's parent.

If the test results show that the person named as the child's parent is the parent, they will have to pay child maintenance. If they show that the person isn't the child's parent, we will ask the parent with care for more information. The person named as the non-resident parent will not have to pay child maintenance for that child.

ਜੇ ਕੋਈ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?

ਕਈ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਤਾ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੋਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਹ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਆਖਦੇ ਹਨ ਉਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਕਿ ਉਹ ਬੱਚੇ ਦਾ ਪਿਤਾ/ਮਾਤਾ ਹੈ।

ਕੁਝ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਪਿਤਾ/ਮਾਤਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ, ਜੇ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਜਨਮ ਸਰਟੀਫੀਕੇਟ ਵਿੱਚ ਪਿਤਾ/ਮਾਤਾ ਵਜੋਂ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਬੱਚੇ ਦਾ ਪਿਤਾ/ਮਾਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਰਕਮ ਸਧਾਰਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੱਢਣਾ ਚਾਲੂ ਕਰ ਦੋਂਦੇ ਹਾਂ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਮਿੱਥ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਪਿਤਾ/ਮਾਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਜਾਂਚ-ਪੜਤਾਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਦੋਵੇਂ ਬਾਲਗ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਆਖਾਂਗੇ। ਇਸ ਟੈਸਟ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚਲੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਦੋ ਬਾਲਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਸਚਮੁੱਚ ਬੱਚੇ ਦਾ ਪਿਤਾ/ਮਾਤਾ ਨਹੀਂ।

ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਂ ਬੱਚੇ ਦੇ ਗੈਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੇ ਉਹ ਡੀ ਐਨ ਏ ਟੈਸਟ ਕਰਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬੱਚੇ ਦਾ ਪਿਤਾ/ਮਾਤਾ ਹੈ।

ਜੇ ਟੈਸਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਂ ਪਿਤਾ/ਮਾਤਾ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹੀ ਪਿਤਾ/ਮਾਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦਾ ਖਰਚਾ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਜੇ ਨਤੀਜੇ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਬੱਚੇ ਦਾ ਪਿਤਾ/ਮਾਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਤਾ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਆਖਾਂਗੇ। ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਂ ਪਿਤਾ/ਮਾਤਾ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦਾ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ।

What other information is available about child maintenance?

You can visit www.csa.gov.uk for more information about us and child maintenance.

On our website (www.csa.gov.uk) we provide an online child maintenance calculator which allows you to put in information about your circumstances and see how much child maintenance might be in your case. We will not keep any information you provide when you use our online calculator.

You, or someone on your behalf, can contact our national helpline if you:

- have any questions about how we work out child maintenance
- want help or more information after you have read this leaflet, or
- want us to send you any of our other leaflets.

You can phone us on 08457 133 133 from 8am to 8pm Monday to Friday, and 9am to 5pm on Saturdays.

If you have speech or hearing difficulties, a textphone service is available on 0845 7138924.

Textphones are for people who find it hard to speak or hear clearly. If you do not have a textphone, some libraries or advice bureaux may have one. Textphones do not receive text messages from mobile phones.

ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਕਿਹੜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਸਾਡੇ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਵੈਬਸਾਈਟ www.csa.gov.uk 'ਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਆਪਣੀ ਵੈਬਸਾਈਟ (www.csa.gov.uk) 'ਤੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਰਕਮ ਕੱਢਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਔਨਲਾਈਨ ਕੈਲਕੁਲੇਟਰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹਾਲਾਤ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪਾ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਪਤਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਰਕਮ ਕਿੰਨੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਕੈਲਕੁਲੇਟਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਪਾਈ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਰੱਖਾਂਗੇ।

ਤੁਸੀਂ, ਜਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ, ਸਾਡੀ ਕੌਮੀ ਹੈਲਪਲਾਈਨ ਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ:

- ਤੁਹਾਡੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਰਕਮ ਕੱਢਣ ਦੇ ਸਾਡੇ ਤਰੀਕੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹਨ
- ਇਸ ਪੁਸਤਿਕਾ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਤੁਸੀਂ ਮਦਦ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਜਾਂ
- ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਲੀਫਲੈਟ ਭੇਜੀਏ।

ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ 08457 133 133 ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਸੋਮਵਾਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 8 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 8 ਵਜੇ ਤਕ, ਅਤੇ ਸਨੀਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 9 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਤਕ ਫੋਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੋਲਣ ਜਾਂ ਸੁਣਨ ਵਿੱਚ ਕਠਨਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ 0845 7138924 ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸਟਫੋਨ ਸੇਵਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ।

ਟੈਕਸਟਫੋਨ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ ਬੋਲਣ ਜਾਂ ਸੁਣਨ ਵਿੱਚ ਕਠਨਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਟੈਕਸਟਫੋਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁਝ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਜਾਂ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬਿਊਰੋ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਟੈਕਸਟਫੋਨ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨਾਂ ਤੋਂ ਸੁਨੇਹੇ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ।

The person taking your call will not have your personal information to be able to answer questions about your case. However, they can help you with anything general to do with child maintenance. They will also be able to give you the phone number of the office handling your case if you want to speak to someone who can answer more specific questions. Please have your National Insurance number with you when you call.

We may record our phone calls to check our service and to train our employees.

From 1 August 2007, calls to **0845** numbers from BT landlines should cost no more than 4p a minute, with a 6p charge for setting up the call. You may have to pay more if you use another phone company or a mobile phone, or if you are calling from abroad. Calls from mobile phones can cost up to 40p a minute, so check the cost of calls with your service provider.

ਤੁਹਾਡੀ ਕਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਤੁਹਾਡੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਕੇਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕੇਗਾ। ਪਰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਬਾਰੇ ਆਮ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਖਾਸ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਦਫਤਰ ਦਾ ਟੈਲੀਫੋਨ ਨੰਬਰ ਵੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕੇਸ ਉੱਪਰ ਕਾਰਵਾਈ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਕਾਲ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਨੰਬਰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਜ਼ਰੂਰ ਰੱਖੋ।

ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਫੋਨ ਕਾਲਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

1 ਅਗਸਤ 2007 ਤੋਂ BT ਲੈਂਡਲਾਈਨਾਂ ਤੋਂ **0845** ਨੰਬਰਾਂ 'ਤੇ ਫੋਨ ਕਰਨ ਦਾ ਖਰਚਾ 4p ਪ੍ਰਤੀ ਮਿੰਟ ਅਤੇ ਕਾਲ ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਦਾ ਖਰਚਾ 6p ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਫੋਨ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਜਾਂ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਫੋਨ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਖਰਚਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਤੋਂ ਕਾਲਾਂ ਦਾ ਖਰਚਾ 40p ਪ੍ਰਤੀ ਮਿੰਟ ਤਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰ ਕੋਲੋਂ ਕਾਲ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਪਤਾ ਕਰ ਲਉ।

What support is available in my own language?

If you would like this information in your own language, we will provide language advisers or help to find an interpreter.

For more information on this, please phone our national helpline on 08457 133 133. If you have speech or hearing difficulties, call our textphone on 08457 138 924. Both lines are open from 8am to 8pm Monday to Friday, and from 9am to 5pm on Saturdays. Please see page 15 for details of call charges.

Citizens Advice can give you details of other local advice services. You can also get information from Citizens Advice online at www.adviceguide.org.uk, including common questions in English, Welsh, Bengali, Chinese, Gujarati, Punjabi and Urdu.

One Parent Families or Gingerbread can also help. For more information, go to www.oneparentfamilies.org.uk or www.gingerbread.org.uk or call the Lone Parent Helpline on 0800 018 5026. The helpline is open from 9am to 5pm Monday to Friday, and 9am to 8pm on Wednesdays.

If you are a parent who lives in Scotland, you can contact One Parent Families Scotland. Go to www.opfs.org.uk or call the helpline on 0808 801 0323. The helpline is open from 9.30am to 4.30 pm Monday to Friday.

CSL315

December 2007

ਮੇਰੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਾਲਾ ਸਲਾਹਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਾਂਗੇ ਜਾਂ ਦੁਭਾਸ਼ੀਆ ਲੱਭਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਾਂਗੇ।

ਇਸ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਸਾਡੀ ਕੌਮੀ ਹੈਲਪਲਾਈਨ 08457 133 133 'ਤੇ ਫੋਨ ਕਰੋ। ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੋਲਣ ਜਾਂ ਸੁਣਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਠਨਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਟੈਕਸਟਫੋਨ 08457 138 924 'ਤੇ ਕਾਲ ਕਰੋ। ਦੋਨੋਂ ਲਾਈਨਾਂ ਸੋਮਵਾਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 8 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 8 ਵਜੇ ਤਕ ਅਤੇ ਸਨੀਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 9 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਤਕ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਾਲਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਵੇਰਵਾ ਸਫਾ 15 'ਤੇ ਵੇਖੋ।

"ਸਿਟੀਜ਼ਨਜ਼ ਐਡਵਾਈਸ" ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੋਰ ਲੋਕਲ ਸਲਾਹ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵੇਰਵਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਵੈਬਸਾਈਟ www.adviceguide.org.uk 'ਤੇ "ਸਿਟੀਜ਼ਨਜ਼ ਐਡਵਾਈਸ" ਕੋਲੋਂ ਔਨਲਾਈਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਵੈਲਸ਼, ਬੰਗਾਲੀ, ਚੀਨੀ, ਗੁਜਰਾਤੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਉਰਦੂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

'ਵਨ ਪੇਰੰਟ ਫੈਮਿਲੀਜ਼' ਜਾਂ 'ਜਿੰਜਰਬ੍ਰੈਡ' ਵੀ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ www.oneparentfamilies.org.uk ਜਾਂ www.gingerbread.org.uk 'ਤੇ ਜਾਓ ਜਾਂ 'ਲੋਨ ਪੇਰੰਟ ਹੈਲਪਲਾਈਨ' ਨੂੰ 0800 018 5026 ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਫੋਨ ਕਰੋ। ਹੈਲਪਲਾਈਨ ਸੋਮਵਾਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 9 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਤਕ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 9 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 8 ਵਜੇ ਤਕ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ 'ਵਨ ਪੇਰੰਟ ਫੈਮਿਲੀਜ਼ ਸਕਾਟਲੈਂਡ' ਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਵੈਬਸਾਈਟ www.opfs.org.uk 'ਤੇ ਜਾਓ ਜਾਂ 0808 801 0323 ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਹੈਲਪਲਾਈਨ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ। ਹੈਲਪਲਾਈਨ ਸੋਮਵਾਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 9.30 ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 4.30 ਤਕ ਚਾਲੂ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

CSL315

December 2007